Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2023/0229(NLE)

14.2.2024

***

PROJEKT ZALECENIA

w sprawie projektu decyzji Rady dotyczącej zawarcia, w imieniu Unii, Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, na lata 2021–2027
(12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawczyni: Jadwiga Wiśniewska

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji
***	Procedura zgody
***I	Zwykła procedura ustawodawcza (pierwsze czytanie)
***II	Zwykła procedura ustawodawcza (drugie czytanie)
***III	Zwykła procedura ustawodawcza (trzecie czytanie)

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu)

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 5

UZASADNIENIE 6

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie projektu decyzji Rady dotyczącej zawarcia, w imieniu Unii, Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, na lata 2021–2027
(12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

(Zgoda)

Parlament Europejski,

– uwzględniając projekt decyzji Rady (12122/2023),

– uwzględniając projekt umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przepisów dodatkowych dotyczących instrumentu wsparcia finansowego w zakresie granic zewnętrznych i wiz, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego na lata 2021–2027 (12120/2023),

– uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 77 ust. 2, art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) i art. 218 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C9-0461/2023),

– uwzględniając art. 105 ust. 1 i 4 oraz art. 114 ust. 7 Regulaminu,

– uwzględniając zalecenie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A9-0000/2024),

1. wyraża zgodę na zawarcie umowy;

2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, jak również rządom i parlamentom państw członkowskich oraz Konfederacji Szwajcarskiej.

UZASADNIENIE

a) Kontekst

7 lipca 2021 r. przyjęto rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148 ustanawiające Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej na lata 2021–2027 (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie IZGW").

Celem rozporządzenia w sprawie IZGW jest wyrażanie solidarności przez udzielanie pomocy finansowej tym państwom (członkowskim), które stosują przepisy dorobku Schengen dotyczące granic zewnętrznych. Stanowi ono rozwinięcie dorobku Schengen, w którym uczestniczą państwa włączone we wprowadzanie w życie, stosowanie i dalszy rozwój dorobku Schengen („państwa stowarzyszone w ramach Schengen" lub „państwa stowarzyszone").

11 sierpnia 2021 r. Konfederacja Szwajcarska powiadomiła o swojej decyzji, by przyjąć treść rozporządzenia w sprawie IZGW i wprowadzić je do swojego krajowego porządku prawnego. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania umowy między UE a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej przed otrzymaniem od Szwajcarii powiadomienia o spełnieniu wymogów konstytucyjnych tego państwa w celu uniknięcia skrócenia czasu faktycznego stosowania rozporządzenia w sprawie IZGW w Szwajcarii. Zgodnie z motywem 75 rozporządzenia w sprawie IZGW zawarcie takich ustaleń powinno mieć miejsce po pisemnym poinformowaniu przez dane państwo o spełnieniu wszystkich jego wymogów wewnętrznych.

Art. 7 ust. 6 rozporządzenia w sprawie IZGW stanowi, że zgodnie z odpowiednimi postanowieniami stosownych układów o stowarzyszeniu dokonuje się „ustaleń" w celu określenia charakteru i zasad udziału w Instrumencie państw stowarzyszonych w zakresie wprowadzania w życie, stosowania i rozwoju dorobku Schengen. Ustalenia te przyjmują formę umów zawieranych przez Unię z państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen zgodnie z art. 216 TFUE.

21 lutego 2022 r. Rada upoważniła Komisję do podjęcia negocjacji[1] z Islandią, Królestwem Norwegii, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w sprawie ustaleń dotyczących wkładów finansowych tych państw oraz przepisów uzupełniających niezbędnych, aby państwa te mogły uczestniczyć w Instrumencie Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej na lata 2021–2027, w tym przepisów zapewniających ochronę interesów finansowych Unii oraz uprawnień kontrolnych Trybunału Obrachunkowego, które to ustalenia mają zostać dokonane na podstawie rozporządzenia

[1] Decyzja Rady (UE) 2022/442 z dnia 21 lutego 2022 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia negocjacji z Islandią, Królestwem Norwegii, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w celu zawarcia umów między Unią Europejską a tymi państwami w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (Dz.U. L 90 z 18.3.2022, s. 116).

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148[2]. Negocjacje z Konfederacją Szwajcarską zostały pomyślnie zakończone parafowaniem Umowy 14 lutego 2023 r.

10 lipca 2023 r. Komisja przedstawiła Radzie wniosek dotyczący decyzji Rady dotyczącej zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami

28 września 2023 r. Rada przyjęła decyzję dotyczącą zawarcia, w imieniu Unii, Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, na lata 2021–2027. Umowę podpisano w Brukseli 28 listopada 2023 r.

7 grudnia 2023 r. Rada zwróciła się do Parlamentu Europejskiego o wyrażenie zgody na przyjęcie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia wyżej wspomnianej umowy.

b) Stanowisko sprawozdawczyni

Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, stanowi szczególny instrument w kontekście dorobku Schengen mający zapewnić, aby europejskie zintegrowane zarządzanie granicami zewnętrznymi było silne i skuteczne, a przy tym gwarantowało swobodny przepływ osób, w pełnej zgodności z zobowiązaniami państw członkowskich i państw stowarzyszonych w zakresie praw podstawowych, a także mający wspierać jednolite wdrażanie i modernizację wspólnej polityki wizowej, czym przyczyni się do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa w państwach członkowskich i państwach stowarzyszonych.

Sprawozdawczyni zgadza się, że IZGW umożliwia realizację działań w trybach zarządzania dzielonego, bezpośredniego i pośredniego, a niniejsza umowa powinna umożliwić realizację działań w Szwajcarii w którymkolwiek z tych trybów zgodnie z zasadami i przepisami Unii dotyczącymi zarządzania finansami i kontroli finansowej.

Sprawozdawczyni uważa również, że z uwagi na szczególny charakter dorobku Schengen i znaczenie jego jednolitego stosowania dla integralności strefy Schengen wszystkie przepisy mające zastosowanie do zarządzania programami powinny być stosowane w przypadku Szwajcarii w taki sam sposób jak w przypadku państw członkowskich.

Sprawozdawczyni uważa, że zawieranie formalnych, prawnie wiążących porozumień w ramach współpracy z państwami trzecimi, w przeciwieństwie do innego rodzaju uzgodnień, ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia przejrzystości, publicznej kontroli i demokratycznego nadzoru. Jest to szczególnie ważne w odniesieniu do wykorzystania budżetu UE.

---

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 251 z 15.7.2021, s. 48).

Należy także przestrzegać innych przepisów szczegółowych. Na mocy umów o uczestnictwie w dorobku prawnym Schengen Szwajcaria musi przyjąć w pełni środki unijne, w tym rozporządzenie w sprawie IZGW mające na celu rozwój dorobku Schengen i opierające się na nim. Musi ona również podjąć niezbędne środki, aby zapewnić przestrzeganie przepisów istotnych dla zarządzania finansami i kontroli finansowej, określonych w TFUE i w prawie Unii, którego podstawa prawna wywodzi się z TFUE.
W umowach tych wprowadza się szczególne mechanizmy szybkiego ich dostosowywania do umowy ze Szwajcarią w przypadku zmian kluczowych przepisów Unii mających znaczenie dla wykonania tychże umów, takich jak przepisy rozporządzenia finansowego i rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów. Umowa zapewnia także uwzględnienie w przeglądzie śródokresowym IZGW opóźnionego udziału w tym instrumencie państw stowarzyszonych w ramach Schengen.

Ponadto w kwestii nadzoru budżetowego i kontroli finansowej państwa członkowskie podlegają zobowiązaniom horyzontalnym (np. kompetencje Trybunału Obrachunkowego, Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Prokuratury Europejskiej i Komisji) wynikającym bezpośrednio z Traktatu lub prawodawstwa wtórnego Unii, w tym z rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, jak wspomniano powyżej. Zobowiązania te mają zastosowanie do państw członkowskich ipso facto, a zatem nie są one ustanowione w rozporządzeniu IZGW. W związku z tym zobowiązania te należy rozszerzyć na Szwajcarię w drodze umowy, której dotyczy niniejszy wniosek.

I wreszcie umowa ta zawiera również przepis dotyczący europejskiego systemu informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS).

Podsumowując, sprawozdawczyni uważa, że należy zawrzeć umowę ustanawiającą przepisy dodatkowe niezbędne do udziału Konfederacji Szwajcarskiej w Instrumencie Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej („IZGW”) w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami w okresie programowania 2021–2027 zgodnie z art. 7 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/1148 („rozporządzenie w sprawie IZGW”).

W związku z powyższym sprawozdawczyni zaleca, by Parlament Europejski wydał zgodę na przyjęcie projektu decyzji Rady i zobowiązał przewodniczącą Parlamentu do przekazania jego stanowisko Radzie, Komisji oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.